

ความรู้สำหรับประชาชน
เรื่องการเวนคืน

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย
กรมทางหลวงชนบท

B
U
R
E
A
U
O
F
L
E
G
A
L
A
F
F
A
I
R
S

จอดเรือที่ชายตลิ่งมา 20 ปี จนเกิดการตื่นเขินติดกับที่ดินมีโฉนดของผู้อื่น จึงถูกฟ้องขับไล่!

เมื่อปี พ.ศ. 2520 นายแดงนำเรือบรรทุกที่ใช้รับจ้างส่งสินค้ามาจอดเกยตื้นอยู่ที่ปากแม่น้ำท่าจีนหน้าที่ดินมีโฉนดของนายดำ ซึ่งอยู่ใกล้ตลาดสะดวกที่นายแดงและภริยาจะไปค้าขาย และใช้เรือบรรทุกนั้นเป็นที่อยู่อาศัยตลอดมาไม่ได้ย้ายไปไหนเลยเป็นเวลา 12 ปี ในระยะเวลาดังกล่าวสายน้ำเปลี่ยนทางเดิน พอขึ้นปีที่ 13 ชายตลิ่งที่จอดเรือบรรทุกก็ตื่นเขินติดต่อกับที่ดินของนายดำเป็นเนื้อที่ 10 ตารางวา นายแดงจึงปลุกบ้านในที่ติดดังกล่าวอยู่อาศัยแทนเรือบรรทุกที่ผูกพันแล้ว นายดำรู้เรื่องก็ไม่ว่ากล่าวอะไร ต่อมาปี พ.ศ. 2540 นายดำจะสร้างบ้านในที่ติดของนายดำ จึงบอกให้นายแดงออกจากที่ดินนั้น นายแดงไม่ยอมออก นายดำจึง **ฟ้องขับไล่** นายแดงให้การต่อสู้ว่าได้เข้าครอบครองมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวแล้ว ให้วินิจฉัยว่า นายดำหรือนายแดงเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนดังกล่าว

ธงคำ ตอบเรื่องนี้ คือ เดิมที่ดินตามปัญหาเป็นชายตลิ่งซึ่งน้ำท่วม จึงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304 (2)) นายแดงมีสิทธินำเรือบรรทุกไปจอดใช้เป็นที่อยู่อาศัยในที่ชายตลิ่งดังกล่าวเท่านั้น แต่ต่อมาเมื่อที่จอดเรือบรรทุกของนายแดงตื่นเขินกลายเป็นที่งอกเชื่อมต่อกับที่ดินมีโฉนดของนายดำ ที่ดินส่วนดังกล่าวย่อมเป็นทรัพย์สินของนายดำ (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1308 “ที่ดินแปลงใดเกิดที่งอกริมตลิ่ง ที่งอกย่อมเป็นทรัพย์สินของเจ้าของที่ดินแปลงนั้น”);

ส่วนที่นายแดงอ้างว่าครอบครองที่ดินส่วนดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึงปี พ.ศ. 2540 เป็นเวลา 20 ปี นายแดงได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินส่วนดังกล่าว (โดยการครอบครองปรักษ์) แล้วนั้น ในช่วงเวลา 12 ปีแรกที่ดินนั้นยังเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ แม้นายแดงจะครอบครองมานานเท่าใดก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ แต่หลังจากที่ดินส่วนดังกล่าวเป็นที่งอกริมตลิ่งและตกเป็นของนายดำแล้ว นายแดงเพิ่งเข้าครอบครองได้เพียง 8 ปีเท่านั้น ที่ดินส่วนดังกล่าวจึงยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของนายดำ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 126/2503 และคำพิพากษาฎีกาที่ 149/2543)³⁶⁶